

РОЛЬ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В СУЧАСНОМУ КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ

Орієнтація на світові стандарти розвитку банківського сектора фінансового ринку передбачає серед іншого розробку, впровадження та постійне удосконалення комплексу фінансового моніторингу в рамках виконання вимог світової спільноти у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та протидії фінансуванню тероризму. Це є необхідною передумовою для сприймання українських комерційних банків учасниками міжнародних ринків банківських ресурсів повноцінними та надійними партнерами.

Здійснення первинного фінансового моніторингу законодавчо закріплене за комерційними банками України регуляторними органами загальнодержавного та банківського нагляду. Це означає, що одним з обов'язкових завдань структурного підрозділу банківської установи, який відповідає за проведення первинного фінансового моніторингу, є недопущення залучення банку в операції клієнтів, класифіковані як такі, що стосуються легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму. Саме по собі недопущення передбачає проведення аналізу імовірної сумнівності в здійсненні операцій на момент встановлення ділових відносин між потенційними клієнтами та власне банківською установою.

Розглядаючи функціонування комплексу фінансового моніторингу в сучасному українському комерційному банку, доцільно відзначити, що операції, які здійснюються через банківську систему, аналізуються не на момент ініціювання їх проведення, а відповідно як вже здійснений факт.

Поясненням цієї особливості є часовий лаг, яким характеризуються розробка та застосування законодавства у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Тобто на момент впровадження фінансового моніторингу банківська система України була вже сформована як цілісний та діючий механізм, тому новизну у вигляді додаткового контролю було сприйнято доволі вороже. Але діяльність в цьому напрямку є тією вимогою світової спільноти, за умови виконання якої банківська система України має повне право розглядатися як така, що відповідає вимогам світового рівня.

Щодо комплексу фінансового моніторингу, то використовуючи досвід міжнародних банківських установ, він розвивається доволі активно та без особливих ускладнень.

Перш за все, тому що нормотворча база, яка є основою для провадження будь-якої діяльності, має вагомі та поважні орієнтири – світовий досвід та здобутки в цьому напрямку. Тому імплементація існуючої міжнародної бази на українське підґрунтя відбувається активно та результативно.

Світове співтовариство активно пропонує допомогу у вигляді навчальних тренінгів, розробленого програмного забезпечення, накопичених

варіантів прийняття рішень у певних ситуаціях, пов'язаних з недопущенням виникнення загрози для економічної безпеки банківської установи, що в цілому є потужним базисом розвитку вітчизняного фінансового моніторингу.

Головною проблемою в цьому питанні є в цілому зміна уявлення про сутність фінансового моніторингу.

Відкритість та зрозумілість – це параметри, які задаються при вирішенні задачі успішного функціонування комплексу фінансового моніторингу в українській банківській системі. Цим критеріям мають відповідати всі клієнти банківського сектора України, а цього досягти в умовах вже існуючої “економічної ментальності” доволі непросто.

Саме тому існування фінансового моніторингу в банках сприймається клієнтами і не лише існуючими, а й потенційними, як бажання банківської установи знати якомога більше такої інформації, яку б вони хотіли залишити завуальованою. В свою чергу банку необхідно достеменно володіти даними про своїх клієнтів для того, щоб діяльність була плідною, без зайвого невиправданого ризику.

Слід зазначити, що специфічна регуляторна база в цьому питанні доволі обмежена через те, що лаконічно окреслює сутність діяльності у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Але саме в цьому полягає складність такої діяльності, оскільки після з'ясування наповнення поняття фінансового моніторингу стає зрозумілим, що стосується він абсолютно всіх напрямків діяльності банку, в яких останній має справу з клієнтами. Зрозуміло, що це практично всі існуючі операції та послуги, на які комерційний банк одержує ліцензії та дозволи. Тому виконуючи вимоги фінансового моніторингу, необхідно орієнтуватися у специфіках проведення та забезпечення проведення всієї банківської діяльності.